

Политичко друштво у Србији подрхтава. Николићев штрајк глађу и жеђу показао је још једном стање јавног морала и квалитета политичког мишљења у редовима владајућих политичара. Зна се да је један део политичког спектра у Србији, одавно раскрстио са моралним обзирима. Они су рана Србије.

Али шта је са онима који политику гледају са стране? Како су они анализирали Томин штрајк? Ту најпре треба увести некакав ред: међу посматрачима има свега од ничега. Један дуготрајући колумниста *Политике* који апсолутно зна све о темама о којима пише са нескривено несрпског становишта, неки научници и професори који се повремено јављају да улепшају слику власти а једна правница по имену Весна Ракић Водинелић је исправила свој текст о владици Филарету и објавила га као текст о Николићу. Није грешка! Овај сјајан пример матрице и самопреписивања завршава једном реченицом анонимног политичког мислиоца са Каленић пијаце које нема у тексту из 2007. године – зашто не једе ако има шта да једе и пије. Нико се још није сетио ове мудрости у прошлости у којој су други штрајковали као што данас протестује Тома Николић. Економски аналитичар компетентно образлаже људско право на самоубиство, као да је изашао из Камијевог шињела. Појави се и понеки неочекивани коментатор (шта ли?) као тв водитељ за пољопривреднике да саопшти јавности како Николић хоће власт. Тако Захарије пише: „Николић *зато одбија уобичајену, свакодневну храну. Чак и воду неће, јер се ужелео посланице, које одавно нема на јеловнику: власти!*“ Ваљда избора, питам се питам ја који ово пише. (Политика, 19.април 2011.) И још хрпу других бесмислица да се човек упита колике су могућности негације разума. За ову групацију коментатора, нема другог израза осим да су без социо-политичког знања и морала изrekli преке судове о стварима у које нису упућени.

Политички аналитичари су нешто друго. Они се издвајају својим анализама политичких догађаја и личности на власти или у опозицији. Нису могли да изостану ни у време Николићевог отпочињања штрајка глађу. Није још ни легао у кревет, а ови су јурнули да му читају лекције и ударају пацке. Морално, зар не! Шта су они изанализирали? Неки су у форми изјава за медије саопштили следеће: 1) није им јасно зашто Николић штрајкује када власт није рекла да неће никада да распише изборе, 2) да се ствара нова харизма

око Николићевог имена, коју (а сада поверуј читаоче!) „не би могао да угрози ни сам Шешељ“ (Владимир Вулетић), 3) утисак је (поверуј и ово) да су Вучић и Николић „обукли своја стара реторичка одела, из времена када су били у Српској радикалној странци“ (Миодраг Радојевић), 4) последице економске су катарстрофалне – неће привући овај штрајк стране инвеститоре (поверуј и ово др Милану Ковачевићу). Тако ови доктори наука гледају на Николићев штрајк. Једна теза их окупља – сви проблеми Николићевог штрајка *приписују се његовој одлуци да штрајкује*. Нико ни да помене улогу владајуће структуре. Нико да писне нешто на рачун државне власти.

Видећемо о чему се ради. А сада да додам овој анализи и текст мога пријатеља Слободана Антонића и цитате текста Ђорђа Вукадиновића, које он потписује. Да размотримо начин на који су они погледали штрајк и ствари око штрајка. При томе уопште није важно да ли су анализе биле на фону структура државне власти или независне, или, да маштамо, у корист опозиције. Овде је од значаја како се образлаже критика Николићевог штрајка. Како? Па, скоро никако или очајно. Када је Ђорђе написао и потписао да „читав овај перформанс помало излази из домена политичке анализе и прелази у домен политичке патологије“, могао је да стави тачку и да ствар препусти медицинском особљу Лазе Лазаревића. Тиме је све речено. Не може са баш од сваког учесника дискурзивне српске сцене очекивати да штрајк глађу и жеђи изједначи са перформансом! А када је ствар ушла у домен политичке патологије, онда је морала да се саопшти једна нечувеност: прекор Томи Николићу што није штрајковао због Косова, Срба у Крајини, третмана Војислава Шешеља у Хагу, лоших приватизација или продаје Телекома. Да ли је могуће да је то Ђорђе написао? Да Тома штрајкује *због погрешних одлука* владајуће коалиције!? Па ваљда је штрајк започео да би се власт која тако одлучује променила. И због одбијања арогантне власти да распише изборе на којима би се проверило поверење грађана у такву власт. Против антinationалних и погрешних социјално-економских одлука се у демократији политички актери боре на изборима како би нова власт изменила одлуке које критикује.

Слоба Антонић преписује Вукадиновићеву анализу (уз додатак Статута Војводине, резолуције о Сребреници, репресије након 10. октобра, убиство Ранка Панића) и описује Томин штрајк терминима „политички маркетинг“ и „галама“, као да је реч о маркетингу флаше пива или фудбалској утакмици. Протест сопственим животом, повезати са маркетингом – е то, не иде. Основна тврдња анализе о којој је реч своди се на следеће: бесмислено је борити се штрајком глади и жеђи за изборе ако је разлика месец дана. Баш тако.

Зашто се избегава анализа суштинских политичких разлога за прибегавање овом средству. Најпре, штрајк глађу је често коришћено средство у политичкој борби. Има

доказа и у националној и светској политичкој историји. Друго, није реч о месец дана надгорњавања за изборе. Ради се о једној невиђеној ароганцији и надувености власти која влада са два посланика више од опозиције. Прави спрдњу са могућним изборима – те данас, те сутра, те прекосутра. Зашто би то трпела најмоћнија странка данас у Србији (министар полиције би рекао највећа опозициона странка)! Треће, пријатељи, зар не видите дубоку кризу легитимитета власти у Србији. Од последњег избора за органе власти, расположење и констелација политичких снага је суштински измењена. Право је опозиције да тражи да се легитимитет поклопи са легалитетом. А када надувена власт одбија и то, опозиција, а не опозиција опозицији, користи политичка средства. Не тако давно у Србији је багателисано насиље, претње, одмазде, жртвовање других, а данас видимо нову политичку културу. Мирне демонстрације и саможртва (а не жртва другог) то су политичка средства којима се не могу подичити они који двадесет година владају Србијом. Не морају се прихватити али заслужују поштовање.

Дакле, разборит човек не треба да седи и чека развој догађаја. Они су већ сада јасни као на длану, само их треба пажљиво посматрати. Борба се води између страсних заљубљеника у државну власт и заступника општих интереса. Реторика? Можда. Али прву власт осећамо на својој кожи, другу ћемо да осетимо другачије или на исти начин. То ћемо знати тек када добију изборну прилику да управљају државним бродом који већ подуже запљускују благи таласи српске политичке анализе. То су они таласи који путницима на броду и његовом капетану чине угодност.